

Høringsnotat

Kontor/afdeling

Center for undergrund og beredskab

Dato

16. april 2020

J nr. 2019 - 85947

/lej/ccl/mib

Høringsnotat vedr. Ekspertrådet for risikoafdækningsordningen for geotermiboringers vejledning og ansøgningskema

Vejledningen og ansøgningskemaet til brug i forbindelse med ansøgning til risikoafdækningsordningen for geotermiboringer blev sendt i ekstern høring den 21. oktober 2019 med frist for afgivelse af høringssvar den 17. november 2019. Fristen for afgivelse af høringssvar blev forlænget til 1. december 2019.

Der er modtaget i alt tretten høringssvar i høringsperioden.

Ni høringssvar har fremsendt bemærkninger til vejledningen og ansøgningskemaet.

Fire høringssvar har oplyst, at de ingen bemærkninger har til vejledningen og ansøgningskemaet eller at de ikke ønsker at afgive høringssvar.

I det følgende vil de væsentligste punkter i de indkomne høringssvar blive gennemgået efterfulgt af Ekspertrådets bemærkninger. Bemærkningerne er markeret med kursiv.

Høringssvarene er grupperet i følgende kategorier:

- Nr. 1: Spørgsmål til og præciseringer af vejledningen og ansøgningskemaet
- Nr. 2: Ordningens krav og kriterier
- Nr. 3: Fagteknisk ift. boreprojekter
- Nr. 4: Oplysning om brug af persondata
- Nr. 5: Forsikring
- Nr. 6: Henvielse i og ændringsforslag til vejledningen

Det bemærkes, at nogle af høringssvarene falder under flere kategorier men optræder kun under en kategori.

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700

E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Ad nr. 1: Spørgsmål til og præciseringer af vejledningen og ansøgningskemaet

Et selskab spørger til i forbindelse med vejledningens afsnit 9.4 og ansøgningskemaets faneblad "Proj.Dok. Ansøg deltagelse", hvem af rettighedshaver eller Ekspertrådet der afgør, hvem der er en kompetent tredjepart.

Rådet gør opmærksom på, at det er rettighedshavers ansvar at udpege en faglig kompetent verifikator. Ekspertrådet foretager en faglig stillingstagen til tredjepartens vurdering.

Et selskab spørger til, om der i forbindelse med ansøgningskemaets reservoirdelse er en mekanisme til at løse uenigheder hvis ansøger og Ekspertrådet er uenige

Såfremt der er usikkerhed om talgrundlaget vil der i dialog med ansøger blive søgt en afklaring herom. Rådet træffer endelig afgørelse om vilkårene for deltagelse i ordningen herunder reservoirs ydelsesfaktor. Rettighedshaver vil herefter skulle tage stilling til om der ønskes deltagelse (tilsagn) på de pågældende vilkår.

Et selskab spørger til, i forbindelse med ansøgningskemaets budget, bore- og testfase, hvad de gule felter bruges til.

For at Rådet kan træffe afgørelse på et tilstrækkeligt oplyst grundlag skal alle budgetposter oplyses, herunder også de omkostninger som ikke er dækningsberettigede, de gul markerede.

Et selskab spørger til, i forbindelse med vejledningens afsnit 9.4 og 9.2 hvordan det sikres at projektplanen og herunder projektets tidsplaner passer med ordningens tidsrammer.

Ordningens tidsramme for et givent projekt, vil være baseret på, hvad der fremgår af ansøgningen. Det er ansøgers ansvar, at sikre, at projektplanen og projektets tidsplan overholdes. Ændres projektplanen og tidsplanen i projektet skal Rådets sekretariat kontaktes og Rådet vil vurdere, om der tale om en væsentlig ændring som Rådet vil skulle tage stilling til. Rådet henviser i øvrigt til vejledningens afsnit 10.

Et selskab bemærker, at der i vejledningens afsnit 1 (Baggrund), er nødvendigt at præcisere, at der sondres mellem planlægning af projektet og planlægning af en konkret boring og at det bør præciseres, hvilken konsulentbistand der ikke er omfattet af ordningen.

Rådet har i vejledningens afsnit 1 indsat en henvisning til vejledningens afsnit 9.2

Et selskab bemærker, at der i forbindelse med vejledningens afsnit 1, ansøgningsproces bør præciseres, at hvis der er behov, kan Ekspertrådet vælge at

afholde møder, når behovet opstår, således der ikke opstår unødigt ventetid i et kommende projekt.

Rådet har foretaget en præcisering i vejledningens afsnit 1.

Et selskab bemærker, at der i forbindelse med vejledningen er en række udtryk som bør præciseres. Det gælder afsnit 6 (vedr. totalskadedækning), afsnit 8 (pkt. 2), afsnit 9.4 og afsnit 10, 'umiddelbart efter', 'væsentligt', 'relevante og tilstrækkelige' og 'væsentlige ændringer' bør præciseres for at undgå misforståelser og tvister.

'Umiddelbart efter' betyder at rettighedshaveren skal kontakte Rådets sekretariat så hurtigt det rimeligt og praktisk kan lade sig gøre. Rådet imødekommer selskabet og har tilføjet en præcisering i vejledningens afsnit 3.3.

Rådet bemærker, at begrebet 'væsentlig' beror på en konkret vurdering. Ift. tekniske ændringer læner Rådet sig op ad Energistyrelsens krav om godkendelse af et revideret boreprogram. I øvrigt henvises til afsnit 10 i vejledningen hvor det fremgår at 'hvis der opstår behov for ændringer i f.eks. tidsplan, budget eller teknisk udførelse, skal rettighedshaveren kontakte Rådets sekretariat snarest. Væsentlige ændringer af projektet, kræver godkendelse af Rådet. Ændres budgettet, vil dette have indvirkning på egenbetaling og dækningsbeløbet. Ændring af dækningsbeløb kan kun godkendes såfremt likviditetsbeholdningen i ordningen tillader det (se afsnittet om 'Ordningens likviditetsbeholdning')'. Rådet har på baggrund af selskabets kommentar foretaget en præcisering i vejledningens afsnit 10.

Rådet bemærker, at ansøger for det konkrete projekt skal vurdere hvad der er 'relevante og tilstrækkelige' geologiske og geofysiske analyser. Vurderingen og tilstrækkelighed vil blive afklaret ifm. sagsbehandlingen af ansøgningen. Rådets sekretariatet kan bistå såfremt der er behov i det konkrete projekt. Rådet bemærker i øvrigt at eksempler findes i vejledningens afsnit 9.4.

Et selskab bemærker i forbindelse med Ekspertrådets godkendte borebudget, at der med fordel kan det præciseres i vejledningen, at hvis borebudgettet er udarbejdet i overensstemmelse med vejledningen og ansøgningen optages under risikoafdækningsordningen, vil borebudgettet udgøre det godkendte budget. I modsat fald er der tillagt Ekspertrådet et fuldstændigt frit skøn med hensyn til, hvilket budget Ekspertrådet vil godkende, og dermed hvilken dækning, ansøger kan forvente. Selskabet understreger, at ordlyden af risikoafdækningsbekendtgørelsen indikerer, at hvis borebudgettet er udarbejdet i overensstemmelse med vejledningen kan det forventes godkendt af Ekspertrådet. Med andre ord, er der ikke i bekendtgørelsen tillagt ekspertrådet en videre kompetence med hensyn til borebudgettet end fastsætte specifikationer hertil i en vejledning. Ekspertrådet kan ikke i medfør af risikoafdækningsbekendtgørelsen bestemme indholdet af det konkrete budget.

Rådet gør opmærksom på, at det fremgår af bek. 1441 af 1/12/2016, at der kun ydes dækning i forhold til Rådets godkendte borebudget, og som det fremgår af

Rådets svar under 'spørgsmål og præcisering' vil Rådet foretage en faglig vurdering i forhold til det konkrete projekt.

Et selskab bemærker, i forbindelse med vejledningens afsnit 7, at det ikke står klart hvilket ansvar der påhviler ansøger, samt hvilke implikationer dette kan have.

Det følger af artikel 1, stk. 4, litra a og b, i den generelle gruppefritagelsesforordning, at hvis ansøger ikke har efterkommet ethvert krav om tilbagebetaling af støtte, som Europa-Kommissionen ved en tidligere afgørelse har fundet ulovlig og uforenelig med det indre marked, kan der ikke gives tilsagn om støtte. Rådet har foretaget ændringer i ansøgningsskemaet, under faneblad 'Oplysninger og erklæringer' og i vejledningens afsnit 7, stk. 5.

En institution bemærker, at det er lidt uklart om der er et valg for hvor mange dækningstyper man skal tilmelde sig i vejledningens afsnit 5.

Rådet bemærker, at det fremgår af vejledningens afsnit 3, at "Der er tre dækningstyper, som skal tegnes samlet".

En institution foreslår, at der tilføjes i vejledningens afsnit 7: "samt at borearbejdet udføres i overensstemmelse med normal praksis og standard for geotermiboringer.

Rådet har i vejledningen uddybet, hvad der lægges vægt på i vurderingen af et boreprojekt.

Ad nr. 2: Ordningens krav og kriterier

Et selskab foreslår, at der bør defineres minimumskriterier for, hvornår en aktør eller fjernvarmeselskab kan ansøge om optagelse i ordningen.

Det fremgår af ansøgningsmaterialet og lovgivningen hvilke betingelser der skal være opfyldte for at ansøger skal kunne komme i betragtning til ordningen.

Et selskab bemærker, i forhold til vejledningens afsnit 3.2, punkt 3, og ansøgningsskemaets faneblad "Proj.Dok Ansøg udbetaling", felt B10 "Tredjeparts evalueringsskema", at det er urealistisk at forvente at resultaterne af en brøndtest er analyseret, fortolket og gennemgået af tredjepart inden 4 uger fra afslutning af brøndtest.

Rådet er opmærksom på, at endelig dokumentation ikke nødvendigvis kan stilles efter fire uger fra afslutning af prøvepumpningen og har præciseret i vejledningens afsnit 3.2 oplysningsboks hvad der forventes tilvejebragt ved anmodning om udbetaling. Rådet gør opmærksom på, at i ansøgningsskemaets "Proj.Dok. Ansøg deltagelse" kolonne C, skal vælges enten endelige eller foreløbig dokumentation. Vælges 'foreløbig dokumentation' skal der angives hvornår ansøger forventer at fremsende endelige dokumentation." Der fastsættes herefter en frist for fremsendelse af endelige dokumentation.

Et selskab bemærker, i forhold til afsnit 3.3, Totalskadedækning, at vejledningen er subjektiv i forhold til, hvornår boreaktiviteter bør stoppe. Der bør defineres objektive kriterier for, hvornår en boring bør stoppes, og hullet lukkes. Energistyrelsen bør opstille eksempler på kriterier for, hvornår man tidligt kan se, at en boring ikke kan gennemføres.

Rådet mener, at det er vanskelig at opstille udtømmende kriterier der kan rumme kompleksiteten af projekterne for hvornår en boring bør stoppes. Det vil bero på det enkelte projekt og den konkrete situation. Rettighedshaveren skal stoppe boringen når boringen ikke kan gennemføres til et tilfredsstillende resultat, jf. bek. 1441 af 1/12 2016 § 4 stk. 5.

Et selskab spørger til, hvordan der tages højde for turnkey-vilkår i ordningen og selskabet gør opmærksom på i forhold til vejledningens afsnit 11, at det kan være u hensigtsmæssigt, at ansøger om deltagelse i ordningen skal være den samme ansøger, som anmoder om udbetaling af dækning i henhold til ordningen, og som på udbetalingstidspunktet indgår som rettighedshaver i tilladelsen og har juridisk (med-) ejerskab af de påtænkte geotermianlæg. Dette vil udelukke, at en privat aktør, der er rettighedshaver, bygger og leverer et geotermianlæg til et forsyningsselskab uden at have et juridisk medejerskab af geotermianlægget.

Det er en betingelse for deltagelse i ordningen og udbetaling af dækning efter ordningen, at ansøger er rettighedshaver til geotermi tilladelsen efter undergrundloven. Der henvises i øvrigt til afsnit om overdragelse af tilladelser jf. vejledningens afsnit 11.

Et selskab bemærker, i en generel kommentar, at "Mange af dokumenterne og informationerne vil ikke være tilgængelige, når der bores en efterforskningsbrønd, der netop bores for at beslutte, om der er et projekt. Det vil være nyttigt enten at udarbejde et "Ansøgningsskema" tilpasset en efterforskningsboring eller at indikere i "Ansøgningsskema", hvilken grundlæggende information der er behov for, når en rettighedshaver ansøger om at blive optaget i ordningen med en efterforskningsboring". Ligeledes bemærker et andet selskab at det afgørende for værdien af risikoafdækningsordningen, at der ikke stilles urealistisk høje dokumentationskrav til at blive optaget i ordningen ved boring af en efterforskningsbrønd. Der bør derfor udarbejdes et ansøgningsskema tilpasset en efterforskningsboring, der afspejler de informationer som ansøgere vil have til rådighed på ansøgningstidspunktet forud for en prøveboring.

Dokumentationen skal hjælpe Rådet med at opnå en tilstrækkelig forståelse for projektets forskellige risici og projektets modenhed. Rådet har uddybet vejledningens afsnit 9.4 samt foretaget ændringer i ansøgningsskemaet for at give ansøger mulighed for at oplyse såfremt en dokumentation ikke foreligger og/eller om dokumentationen er foreløbig. Denne oplysning skal suppleres og redegøres for i ansøgningsskemaet' Proj.Dok. Ansøg deltagelse' kolonne E.

Et selskab bemærker, i forhold til vejledningens afsnit 9.4 at formuleringen ” om der er tilstrækkelig stor chance for succes” og ”rådet kan således afvise projekter, som er for risikofyldte” ikke er præcist nok og efterlyser objektive kriterier.

Rådet mener, at det ikke er muligt, at fastsætte objektive kriterier der er egnet til alle typer projekter men Rådet har uddybet med eksempler i vejledningens afsnit 9.4.

Et selskab bemærker endvidere, at dækning efter ordningen kun kan kombineres med anden støtte til det samme projekt, forudsat at betingelserne vedrørende kumulering i artikel 8 i gruppefritagelsesforordningen er overholdt. selskabet foreslår, at Energistyrelsen overvejer, om det kan få betydning for den statsstøtteretlige vurdering af ordningen efterhånden som det statslige tilskud til ordningen løbende bliver suppleret af deltagende selskabers egenbetaling gennem den nævnte præmiestruktur.

Ansøgningskemaet samt dokumentationskrav er udarbejdet således, at det bl.a. understøtter overholdelsen af statsstøttereglerne.

Selskabet henviser bl.a. til egenbetalingen og statsstøttens kumuleringsregler.

Rådet ønsker i den forbindelse at præcisere, at statsstøtten alene udgøres af en reduceret forsikringspræmiebetaling i forhold til den præmie, som ansøger i ordningen ville skulle betale, såfremt forsikringen vil kunne tegnes på kommercielle vilkår. Rådet har foretaget en ændring i vejledningen i et nyt afsnit 7.3 for at gøre opmærksom på, at en deltagelse i ordningen forudsætter, at Rådet kan beregne størrelsen på statsstøtten med henblik på at kunne dokumentere, at støtten holder sig inden for rammerne for tildeling af statsstøtte.

To selskaber bemærker, at dokumentationskravet kan håndteres og anbefaler en faseopdelt ansøgningsfase; en indledende fase med et reduceret dokumentationskrav hvor ansøger får en tilkendegivelse af om projektet vil kunne optages under ordningen (principgodkendelse) efterfulgt af en fase hvor ansøger opfylder det fulde dokumentationskrav (endeligt tilsagn) og et tredje spørger til, om det vil være muligt at opnå en forhåndsgodkendelse.

Lovgivningen giver ikke mulighed for faseopdelt ansøgningsprocedure med principgodkendelse.

Et selskab foreslår, ift. afsnit 9.4 tilbud og prisoverslag, at der angives en %, som tilbud og priser maksimalt må stige, før Ekspertrådet skal konsulteres igen. I afsnit 9.4 tilbud og prisoverslag er der anført, at det skal være muligt at indgå disse kontrakter til de aftalte priser. Forudsætningen for dette er, at Ekspertrådet træffer afgørelse uden unødigt ophold og senest 3 måneder efter modtagelse af ansøgning. Der vil ofte være en tidsbegrænsning på de indhentedede tilbud.

Rådet er bekendt med, at tilbud er tidsbegrænsede og anerkender at der kan være en udfordring for ansøger, at fastholde tilbud over længere tid. Ordningens opbygning er imidlertid sammensat på en sådan måde, at det administrativt vil være vanskeligt at imødekomme, at tilbud kan stige med en fastsat %-sats. Rådets

stillingtagen vil derfor være baseret på det ansøgte budget og det er rettighedshaverens ansvar at sikre, at budgettet også er gældende på tidspunktet for Rådets afgørelse.

Et selskab kommenterer i forhold til en lodret versus devieret boring. En efterforskningsboring bør altid være lodret af hensyn til tabsbegrænsningspligten, hvis det er et fjernvarmeselskab, der gennemfører projektet.

Der stilles ikke krav til type af boring, men det vil indgå i Rådets vurdering af projektet, jf. vejledningens afsnit 9.4.

Et selskab anbefaler, at modellen udvides til at dække flere end to boringer, således at større projekter kan inkluderes. Der kan være en reducere af dækningsgraden for boring 3 og opetter.

Det følger af § 5 i bekendtgørelse nr. 1441 af 01/12/2016 at borerisikodækningen giver delvis dækning af budgetoverskridelser for den første og den anden brønd i et boreprojekt. Det er således ikke muligt efter gældende lovgivning af dække flere end to boringer.

En institution spørger til vejledningen afsnit 7.2 vedr. støtte fra andre tilskudsordninger, om det er helt klart hvordan det forholder sig med udbetaling af garantium, hvis forsyningsselskab som er potentiel aftager går ind og garanterer f.eks. 5 mio. up front.

Som det fremgår af ansøgningsskemaets "Oplysninger og erklæringer" skal ansøger kontakte Rådets sekretariat med henblik på at få afklaret de statsstøtteligeretslige forhold omkring anden støtte.

Institutionen foreslår, at der i vejledningens afsnit 8 tilføjes i pkt. 2: "samt hvis borearbejde ikke er udført i overensstemmelse med normal praksis og standard for geotermiboringer.

Vejledningens afsnit 8 er en gengivelse af § 21 bekendtgørelse nr. 1441 af 01/12/2016. Formuleringen i § 21 stk. 1 nr. 2 i bekendtgørelsen adresserer de forhold som institutionen foreslår.

Ad nr. 3: Fagteknisk ift. boreprojektet

Et selskab spørger i forbindelse med vejledningens afsnit 9.4, hvad en reservoirmodel defineres som og spørger om det er en datamodel i et simuleringværktøj, eller er det den samlede datapakke, som indeholder modellering, simulering, tolkning og analyse samt konklusioner?

Rådet bemærker, at reservoirmodellen udgøres af alle relevante oplysninger relateret til reservoiret og ikke kun datamodellen herunder også de oplysninger som selskabet refererer til.

Et selskab bemærker, at det i ansøgningskemaets vedrørende reservoirydelse er uklart, hvorfor en stokastisk analyse af "reservoirets ydelsesfaktor" kræves.

Rådet ønsker stokastiske/sandsynlighedsbaserede værdier for at få en forståelse af sikkerheden i projektet og afspejler hvilke faktorer der har mest indflydelse på reservoirets egenskaber og dermed på produktionen af geotermisk energi.

Et selskab spørger i forbindelse med ansøgningskemaets faneblad "Proj.Dok. Ansøg deltagelse" vedrørende energitekniske beregninger til, hvilket niveau der skal anvendes som objektivt beskrivende.

Detaljeniveauet for de energitekniske beregninger skal som minimum svare til de beregninger som indgår i et projektforslag iht. varmforsyningsloven.

Et selskab spørger til, i forbindelse med vejledningens afsnit 9.3, hvordan det sikres at det enkelte projekt vælger den mest hensigtsmæssige udvikling af projektet uden at lade ordningens dækning af op til to brønde være ledende for projektplanen og om der er krav til at de to borerer begge skal være planlagte som produktionsboringer for at opnå dækning. Endvidere spørges til, om der påtænkes dækning af injektionsboringer eller ønskes en af borerne i højere grad planlagt som efterforskningsboringer med et deraf følgende dyrere budget.

Et geotermisk anlæg i Danmark forudsætter min. to borerer, hvoraf den ene boring anvendes til produktion og den anden til injektion. Ordningen omfatter maksimalt to borerer. Ordningens intention er baseret på, at de to borerer anvendes til henholdsvis produktion og injektion, men stiller ikke krav om det. Rådet vil i sin vurdering af projektets risici inddrage hvorvidt der i projektet er planlagt borekerne, sidewall cores, o.lign. som sandsynligvis vil styrke kendskabet til reservoiret. Rådet henviser til vejledningens afsnit 9.4, om Rådets vurdering som er tilføjet på baggrund af selskabets kommentar hertil.

Et selskab bemærker ift. ydelsesfaktoren, at temperaturfaktoren i ydelsesfaktoren bør være en temperaturdifferens, ikke kun en enkelt temperatur. Den forventede/målte temperaturdifferens ($\Delta T_f/m$) bør være den forventede/målte temperatur (T_f/m) minus en referencetemperatur (T_i), der kunne vælges som den temperatur, der burde kunne afkøles til. Altså $\Delta T_f/m = T_f/m - T_i$. I formlen i udkastet er referencetemperaturen sat til $T_i = 0 \text{ }^\circ\text{C}$. Det virker lidt arbitrært og bør i hvert fald begrundes, hvis den ønskes fastholdt der. T_i bør ligge omkring $10 \text{ }^\circ\text{C}$. I så fald skal man så også ind og se på 70%-tærskelværdien. Den skal nok ændres til omkring de 60% for at ramme det tiltænkte. Tilføjelse af referencetemperaturen gør endvidere ydelsesgraden invariant over for valg af de almindeligt anvendte temperaturskalaer.

Ydelsesfaktoren er defineret alene ud fra data, som har med reservoiret at gøre. Data, som har med overfladeanlægget at gøre, herunder injektionstemperaturen, inddrages ikke.

Et selskab bemærker, at termen 'prøvepumpning' anvendes i vejledningen som dækkende for alle typer og omfang af brøndtest. Da brøndtest som regel omfatter mere og andet end blot en prøvepumpning, finder selskabet at 'brøndtest' vil være et mere bredt dækkende udtryk for omfanget af disse aktiviteter.

Rådet bemærker, at begrebet 'prøvepumpning' er anvendt i bek. nr. 1441 af 1/12/2016 og defineret i § 2 pkt. 5.

Et selskab bemærker, i forbindelse med vejledningens afsnit 9.3 vedrørende proceduren for prøvepumpningen, at der med fordel kan tilføjes, at der udover at være tilpasse de lokale forhold, bør programmet for brøndtesten også være baseret på det eksisterende datagrundlag, samt hvilke data der planlægges indsamlet til brug for evalueringen.

Rådet imødekommer selskabets forslag og vejledningens afsnit 9.3 er opdateret.

En institution foreslår at definere "ydelsesfaktor" i vejledningens afsnit 2, da den bruges første gang i afsnit 3.2, og først er defineret i afsnit 9.3.

Rådet har taget institutionens forslag til efterretning og tilføjet "ydelsesfaktor" og "ydelsesgrad" til vejledningens afsnit 2 om definitioner.

Ad nr. 4: Oplysning om brug af persondata

En styrelse bemærker, at Energistyrelsen som dataansvarlig efter databeskyttelsesforordningen, er forpligtet at orientere om behandling af personoplysninger, jf. artikel 13 i databeskyttelsesforordningen.

Rådet imødekommer styrelsen og har tilføjet et nyt faneblad i ansøgningsskemaet hvor oplysning om behandling af personoplysninger er tilføjet.

Ad nr. 5: Forsikring

Et selskab bemærker efter indledningsvist at henvise til et vedlagt notat som indeholder en status over kommercielle forsikringsmuligheder i forbindelse med geotermiboringer fra et selskab af 29. november 2019, at kravene til dokumentation for, at ansøger har undersøgt om der er mulighed for at få forsikringsdækning på det kommercielle marked skal være lempelige, idet der givetvis ikke vil være muligt at indhente bindende forsikringstilbud på det kommercielle marked forud for ansøgning under risikoafdækningsordningen. Vejledningen forholder sig ikke specifikt til, hvordan ansøger skal opfylde kravet i § 11, stk. 4 i risikoafdækningsbekendtgørelsen.

Rådet kan oplyse, at Energistyrelsen i efteråret 2019 fik undersøgt, om det er muligt at tegne forsikringer, som er omfattet af ordningen. Undersøgelsen

konkluderede, at der formodentligt kun vil være muligt, at tegne en borerisikoforsikring med betydelig selvrisiko og betydelige forbehold. Rådet vil således ikke stille krav til de enkelte ansøgere om at fremlægge dokumentation for, at der ikke eksisterer et tilfredsstillende kommercielt alternativ til ordningen. Rådet gør endvidere opmærksom på, at Energistyrelsen jf. de specielle bemærkninger til lov om en ordning for økonomisk risikoafdækning i forbindelse med geotermiboringer løbende vil vurdere, om der på forsikringsmarkedet findes kommercielle produkter, som udgør et reelt alternativ til ordningen. Rammerne for ordningen vurderes at blive taget op til fornyet vurdering, såfremt forsikringsmarkedet skulle ændre sig.

Et selskab bemærker, at Totalskadedækningen er beregnet som en procentsats X P50 budgettet, hvilket ikke er i henhold til den oprindelige model, hvor Totalskadedækningen også inkluderer den beregnede budgetoverskridelsesdækning. Konsekvensen ved denne model er, at dækningen for Totalskade er væsentlig lavere end beskrevet i rapporten "Den Danske garantiordning for geotermi" afsnit 3.4 samt figur 1. Med denne ændring er modellens dækningsgrad ændret, og tidligere simuleringer er dermed ikke helt retvisende.

Både Totalskadedækningen og borerisikodækningen beregnes på grundlag af en beregnet budgetoverskridelse. Rådet mener, at der ikke må ydes to gange kompensation på den samme budgetoverskridelse.

Ad nr. 6: Henvisning i og ændringsforslag til vejledningen

To selskaber bemærker at henvisningen i vejledningen til 'Drejebog for geotermi' og er fra 2013-14. Et af selskaberne bemærker endvidere, at der siden er gennemført et Geotherm-projekt. Det vil være relevant at opdatere drejebogen og inddrage den nyeste viden, der er kommet fra Geotherm-projektet eller der alternativt kan der henvises til de afsnit, der stadig kan bidrage med nyttig information. Et selskab spørger til, hvordan det sikres at ny viden, nye teknologier og innovative muligheder kan være en del af projekterne uden at det diskvalificerer projekterne ift. deltagelse i ordningen? Der tænkes her på ny viden, nye teknologier og innovative muligheder der kan være relateret til projektets formål, fx. energilagring, men også til boreteknikker og brøndtests.

Rådet tager selskabets forslag om en opdatering af drejebogen til efterretning og har for nuværende opdateret vejledningen med en henvisning til GEUS hjemmeside og Geotherm projektet. Rådet bemærker, at det står ansøger frit for at søge viden anden steds. Ordningen hindrer ikke at ny viden, nye teknologier og innovative muligheder kan være en del af projektet og vil ikke diskvalificere et projekt men indgå i den samlede vurdering af projektet og bero på en konkret vurdering.

Et selskab anbefaler at "skal" ændres til "kan" ifm. afsnit 9.4, seismik, hvor det er anført, at det må forventes, at de foreliggende seismiske data skal suppleres med indsamling af nye seismiske data. Idet det ikke altid vil være den optimale løsning at indsamle nye seismiske data.

Rådet bemærker, at formuleringen er "I de fleste områder må det endvidere forventes, at de foreliggende seismiske data skal suppleres...". Formuleringen i vejledningen skal forstås således, at kravet om nye seismiske data skal stå i rimelig forhold til den yderligere reduktion af projekt risikoen der derved vil kunne opnås.